

КИЇВ (10 вересня 2023 року) – Збройна агресія Росії стає синонімом катувань та іншого нелюдського, жорстокого поводження, заявила сьогодні експертка ООН.

«Обсяг достовірних заяв про катування та інші акти нелюдського поводження, які вчиняються проти цивільних осіб і військовополонених російськими органами влади, як вбачається, продовжує постійно розростатись», - заявила спеціальна доповідачка ООН з питань катувань та іншого жорстокого, нелюдського або такого, що принижує гідність, поводження або покарання, Еліс Джилл Едвардс. «Ці жахливі дії не вбачаються ані поодинокими, ані випадковими, а скоріше організованими в рамках державної політики для залякування, прищеплення страху, покарання або отримання інформації та зізнань», - йдеться в заяві пані Едвардс по закінченню офіційного візиту в Україну.

Експертка ООН з питань катувань збрала болісні свідчення, включаючи про застосування ударів електричним струмом по вухах і статевих органах, про побіи всіх видів, про імітацію розстрілів, імітацію утоплення, примушення знаходитись в незручних положеннях, погрози згвалтуванням або вбивством, а також різні дії для висміювання і приниження. Повернені українські цивільні особи і солдати розповідали, що вони перебували в переповнених підвалах і камерах, в складних умовах, і що їх погано годували. Кілька осіб втратили небезпечний рівень ваги.

Пані Едвардс сказала, що ці дії вважатимуться катуванням або іншими видами жорстокого, нелюдського або такого, що принижує гідність, поводження або покарання, забороненими в усі часи і за будь-яких обставин відповідно до міжнародного права прав людини та гуманітарного права.

«Оскільки глобальна заборона катувань відображає наше спільне прагнення жити в суспільствах, вільних від страху, винні – в тому числі на найвищих рівнях - повинні бути притягнуті до відповідальності» - підкреслила вона.

Під час візиту Спеціальної доповідачки з 4 по 10 вересня вона отримала інформацію про процедури та практику розслідування та притягнення до кримінальної відповідальності за злочини катувань, вчинені у контексті збройного конфлікту. За даними українського уряду, наразі зареєстровано понад 103 000 кримінальних проваджень за фактом вчинення воєнних злочинів.

«Головним викликом для влади є обробка величезної кількості повідомлень, що вимагає збільшення кількості оперативних дій, персоналу та професійних навичок» - зазначила Спеціальна доповідачка. "Робота, яку українська влада проводить для документування воєнних злочинів, тим більше вражає, враховуючи, що вона проводиться "в режимі реального часу". Ці дії на ранніх стадіях практично безпрецедентні для всього світу".

"Міжнародний обов'язок кожної країни розслідувати і переслідувати за злочини катувань та інших нелюдських діянь не змінюється війною або

іншими винятковими обставинами. Тим не менш, ці обставини становитимуть великі виклики для будь-якої системи", - сказала експертка.

Пані Едвардс було поінформовано про численні перешкоди для досягнення справедливості для жертв. Вони включають відсутність доступу до окупованих територій, втрату важливих доказів через знищення і проміжок часу між скоєнням злочину і звільненням, тобто часом, коли розслідування можуть початися, а також адаптацію системи кримінального правосуддя, щоб мати можливість документувати і переслідувати за міжнародні найтяжчі злочини.

Уряд України повідомив про посилення системи регіональних прокуратур шляхом створення мобільних слідчих підрозділів, про розширення можливостей судової експертизи та лабораторій для тестування, а також про модернізацію технологій та методів збору доказів.

Під час свого семиденного візиту в Україну Спеціальна доповідачка також відвідала різні місця та об'єкти та проінспектувала умови поводження з російськими військовополоненими та особами, які обвинувачуються у злочинах, пов'язаних з конфліктом.

"Я виявила, що українська влада докладаеть щирих зусиль, щоб ставитися з повагою до російських військовополонених. Відвідувані мною приміщення-бараки відповідали вимогам з гігієни та впорядкування. Особи, які там утримувались отримували добре харчування, медичну допомогу після поранень, отриманих на полі бою, могли сповідувати свою релігію, отримували плату за роботу та мали доступ до рекреаційних об'єктів", - сказала пані Едвардс.

Спеціальна доповідачка зустрілась з високопоставленими урядовцями, членами Верховного суду, всіма службами, що займаються розслідуванням і притягненням до відповідальності за злочини катувань, Координаційним штабом з питань поводження з військовополоненими, а також Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини (омбудсменом) і представниками національного превентивного механізму. Вона також зустрілася з представниками дипломатичної спільноти, Організації Об'єднаних Націй та організацій громадянського суспільства. Вона провела ряд інтерв'ю з особами, позбавленими волі, а також жертвами і особами, які пережили порушення.

Спеціальна доповідачка представить доповідь про свій візит Раді Організації Об'єднаних Націй з прав людини в березні 2024 року.

КІНЕЦЬ

Доктор Еліс Джилл Едвардс, [Спеціальна доповідачка з питань катувань та іншого жорстокого, нелюдського або такого, що принижує гідність, поводження чи покарання](#), є частиною того, що відоме як [Спеціальні](#)

[процедури](#) Ради з прав людини. Спеціальні процедури, найбільший орган незалежних експертів в системі ООН з прав людини - це загальна назва незалежних механізмів з виявлення порушень та моніторингу Ради, які стосуються або конкретних ситуацій в країнах, або тематичних питань у всіх частинах світу. Фахівці спеціальних процедур працюють на громадських засадах; вони не є персоналом ООН і не отримують зарплату за свою роботу. Вони незалежні від будь-якого уряду або організації і служать у своїй індивідуальній якості.

*Для отримання більш детальної інформації та для **запитів медіа**, будь ласка контакуйте з Алессандро Марра (alessandro.marra@un.org / +41 22 917 2059)*

*Для **запитів медіа**, які стосуються інших експертів ООН, будь ласка контакуйте з Майа Деруаз (maya.derouaz@un.org) або Даріша Ідрагупта (dharisha.indraguptha@un.org)*

Слідкуйте за новинами, пов'язаними з діяльністю незалежних експертів ООН з прав людини в Твіттері: [@UN_SPExperts](#)

Спеціальна доповідачка ООН з питань катувань в Твіттері: [@DrAliceJEdwards](#)